

กระทู้ถามที่ ๐๕๖/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอให้มีการตรวจสอบและฟื้นฟูสวนป่าไม้ของประเทศ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

เนื่องด้วยสถานการณ์การลดลงของปริมาณพื้นที่ป่าไม้ของประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานป่าไม้ธรรมชาติที่ควรจะมีอยู่ถึงร้อยละ ๔๐ ของเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ประกอบกับมีหลายหน่วยงานทั้งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ แต่ยังไม่มีความพยายามที่ทำให้สวนป่าของประเทศให้กลับมามีความสมบูรณ์อย่างยั่งยืนแต่อย่างใด ดังนั้น หากได้มีการตรวจสอบและฟื้นฟูสวนป่าไม้ ก็จะทำให้พื้นที่สวนป่าไม้มีจำนวนมากขึ้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีการสำรวจพื้นที่ป่าไม้ของประเทศที่มีอยู่จริง ครบถ้วน และสมบูรณ์ของสวนป่าหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ให้กลับมามีความสมบูรณ์อย่างไร และมีวิธีการแก้ไขปัญหาพื้นที่สวนป่าไม้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นริศ ขำนุรักษ์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

จังหวัดพัทลุง

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๕๖/ร.

เรื่อง ขอให้มีการตรวจสอบและฟื้นฟูสวนป่าไม้ของประเทศ
ของ นายณริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพิจิตร

ข้าพเจ้า นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรตินี้ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีการสำรวจพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยที่มีอยู่จริง
ครบถ้วน และสมบูรณ์ของสวนป่าหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเรียนว่า กรมป่าไม้ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่
ป่าไม้รายปีตามโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ โดยร่วมมือกับศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖
จนถึงปัจจุบันในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อสนับสนุนการจัดการป่าไม้ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับ
สถานการณ์ที่เป็นจริง ติดตามและเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรป่าไม้ โดยใช้เทคโนโลยี
การสำรวจระยะไกลด้วยภาพถ่ายดาวเทียมด้วยดาวเทียมสำรวจทรัพยากร Sentinel-2 ความละเอียด
จุดภาพ ๑๐ เมตร ใช้เป็นหลักในการจัดทำข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกด้วยสายตา
ตามสีที่ปรากฏบนภาพที่จำแนกได้ว่าเป็นพื้นที่ป่าไม้ร่วมกับคอมพิวเตอร์ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖
ก่อนดำเนินโครงการ ได้มีการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาหารือในการกำหนดนิยามร่วมกัน
โดยผู้แทนจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
(องค์การมหาชน) และผู้แทนจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีข้อสรุปร่วมกันว่า
ดำเนินการจำแนกข้อมูลพื้นที่ที่มีสภาพป่าธรรมชาติและสวนป่าที่มีรอบตัดฟันยาว เช่น สวนสัก
โดยสวนป่าที่มีรอบตัดฟันสั้นจะไม่ถูกจำแนกในโครงการนี้ เนื่องจากหากนำไม้ที่มีรอบตัดฟันสั้นมารวมด้วย
จะทำให้ข้อมูลมีลักษณะที่เพิ่มขึ้นและลดลงตลอดเวลา และได้รายนามจากองค์การอาหารและการเกษตร
แห่งสหประชาชาติ หรือ FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations)
มาใช้เป็นหลัก ซึ่งนิยามพื้นที่ป่า ของ FAO ในการกำหนดพื้นที่ป่าไม้จะไม่รวมถึงต้นไม้ แต่ประเมินได้ว่า
ผลผลิตหลักของการดำเนินการไม่ใช่เนื้อไม้ จึงได้กำหนดนิยาม ดังนี้

“พื้นที่ปกคลุมของพืชพรรณที่สามารถจำแนกได้ว่าเป็นไม้ยืนต้นปกคลุมเป็นผืนต่อเนื่อง
ขนาดไม่น้อยกว่า ๓.๑๒๕ ไร่ (๐.๕ เฮกตาร์) และหมายรวมถึงทุ่งหญ้าและลานหินที่มีอยู่ตามธรรมชาติ
ที่ปรากฏล้อมรอบด้วยพื้นที่ที่จำแนกได้ว่าเป็นพื้นที่ป่า โดยไม่รวมถึงสวนยูคาลิปตัส หรือพื้นที่ที่มีต้นไม้น้อย

แต่ประเมินได้ว่าผลผลิตหลักของการดำเนินการไม่ใช่เนื้อไม้ ได้แก่ พื้นที่วนเกษตร สวนผลไม้ สวนยางพารา และสวนปาล์ม”

โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้และชนิดป่าไม้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีการจัดทำข้อมูล ชนิดป่า (Forest type) พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าเบญจพรรณมากเป็นอันดับ ๑ รองลงมาคือ ป่าดิบแล้ง และป่าดิบชื้น ตามลำดับ

คำถามข้อที่ ๒

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ให้กลับมาสวยงาม ยั่งยืนอย่างไร และมีวิธีการแก้ไขปัญหาฟื้นฟูสวนป่าไม้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเรียนว่า กรมป่าไม้ได้กำหนดแนวทาง ในการดำเนินงานด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กรอบมาตรการแก้ไขปัญหา การอยู่อาศัย และทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มาเป็นกรอบกำหนดแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหา ระดับพื้นที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการในพื้นที่ที่ถูกบุกรุกทำลาย หลังคำสั่งคณะกรรมการสงวนแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งไม่มีปัญหาเกี่ยวกับราษฎร ให้ปลูกไม้โครงสร้างในท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ต้นต่อไร่

๒. ดำเนินการในพื้นที่ที่ถูกบุกรุกทำลาย ก่อนคำสั่งคณะกรรมการสงวนแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ กรณีเป็นนายทุนรายใหญ่ และได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ แล้ว หรือเป็นพื้นที่ตรวจยึด - จับกุม พื้นที่ทางคืนได้ ซึ่งมีความพร้อมของพื้นที่ ไม่ล่อแหลม หรือสุ่มเสี่ยงต่อการถูกบุกรุกซ้ำ และไม่มีปัญหาเกี่ยวกับราษฎร ให้ดำเนินการปลูกไม้โครงสร้างในท้องถิ่น ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ต้นต่อไร่

๓. ดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑, ๒ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งราษฎรที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวไม่สามารถตัดต้นไม้ได้ และหากต้นไม้ที่ปลูกตายต้องมีการนำกล้าไม้ ไปปลูกซ่อม ปลูกฟื้นฟูป่า มีรูปแบบการปลูกป่าโดยใช้ไม้ในถิ่นเดิมที่เคยขึ้นในพื้นที่ คัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้ ที่เหมาะสม เพื่อปลูกบริเวณรอบแนวเขตแปลง หรือปลูกต้นไม้กระจายรอบแปลงที่ดินทำกิน โดยทำความเข้าใจร่วมกับราษฎร เพื่อควบคุมการใช้ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ และกำหนดรูปแบบในการปลูก ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่

๔. ดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำ ๑, ๒ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการสงวนแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถือเป็นพื้นที่ที่ต้องทำการฟื้นฟูสภาพป่า โดยกรมป่าไม้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่ดำเนินการ ฟื้นฟูสภาพป่าร่วมกับราษฎร โดยราษฎรที่อาศัยและทำกินในพื้นที่ดังกล่าวต้องจัดทำบันทึกข้อตกลง

ร่วมกับกรมป่าไม้ โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาป่าที่ปลูก ซึ่งราษฎรขอรับหรือใช้ผลผลิตจากไม้ที่ปลูก (โดยไม่อนุญาตให้ตัดไม้ยืนต้น) และใช้ประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของต้นไม้ได้

๕. ดำเนินการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยราษฎรที่อยู่ในเงื่อนไข ต้องขออนุญาตใช้พื้นที่ในลักษณะแปลงรวม ต้องปลูกป่าเพื่อเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ควบคู่กับ ให้ใช้ประโยชน์อยู่อาศัยและทำกิน และต้องดูแลรักษาพื้นที่ไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด